

NOTA PARTICIPATIEBELEID

GEMEENTE BLADEL

2021

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Visie op participatie.....	3
2.1 Soorten participatie	3
2.2 Visie	3
2.3 Participatieniveaus	4
2.4 Factor C	5
2.5 Uitdagingen	5
2.6 Starten voor de start.....	6
2.7 Meer mensen (digitaal) mee laten doen.....	6
2.8 Omgevingswet	6
3. Uitgangspunten en aanpak.....	7
3.1 Maatwerk (per fase)	7
3.2 Representatie.....	7
3.3 Evaluatie	7
3.4 Participatiewijzer	7
3.5 Spelregels	7
3.6 Organisatie.....	7
4. Uitvoeringsagenda	9
5. Bijlagen	10

1. Inleiding

De samenleving is de afgelopen jaren flink veranderd en verandert nog steeds. We leven in een netwerksamenleving. In deze netwerksamenleving gaan de ontwikkelingen in creatie tussen een groot aantal partijen. Kennis is door digitale ontwikkelingen voor een groter publiek beschikbaar en inwoners, instellingen en bedrijven nemen steeds vaker initiatief en organiseren zichzelf. Voor de gemeente betekent dit dat het speelveld en haar rol ook voortdurend verandert. Naast initiatiefnemer zijn we steeds vaker verbinder, partner of hebben we alleen een faciliterende rol. Om hier zo goed mogelijk mee om te gaan kan een leidraad over participatie zinvol zijn.

Ook de komende veranderingen in het omgevingsrecht vragen een heldere blik op participatie. Initiatiefnemers van ruimtelijke plannen moeten zelf met de omgeving in gesprek over hun plan en zo draagvlak creëren.

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Ollongren schreef in de zomer van 2018 de Tweede Kamer over onder andere deze ontwikkeling en de invloed hiervan op de lokale democratie. *“Mensen willen betrokken zijn en invloed hebben op politieke keuzes die gemaakt worden. De participatie van inwoners heeft een losser, meer ad hoc karakter gekregen. Lang niet iedereen stemt bij de gemeenteraadsverkiezingen. Het is de vraag wat de rol en positie van de gemeenteraad binnen deze veranderende samenleving is, maar ook welke mogelijkheden inwoners zelf hebben om invloed uit te oefenen of zelf initiatief te nemen.”*

De gemeenteraad van Bladel heeft in het verlengde hiervan in zijn raadsprogramma 2018-2022 opgenomen: *“Open, actieve communicatie en interactieve beleidsvorming zijn leidende principes. Uitgangspunt is het organiseren van draagvlakverkenning, open planprocessen en burgerparticipatie zo vroeg mogelijk bij de beleidsvorming. Inspraak heeft het karakter van samenspraak.”*

De ontwikkelingen om over te gaan tot meer participatie gaat zich ook uiten in vernieuwde wetgeving. Een concept van de uitbreiding van artikel 150 van de Gemeentewet (inspraakverordening) is ter consultatie voorgelegd. Indien deze vernieuwing doorgaat zal de inspraakverordening moeten worden uitgebreid naar een participatieverordening. Deze participatienota kan daarmee worden gezien als een voorloper op de vernieuwde wetgeving.

Waar gaat deze nota niet over?

Dit beleid gaat specifiek over de manier waarop we inwoners en belanghebbenden willen laten meedenken bij het vormen en uitvoeren van beleid en projecten. Met meedenken wordt dan bedoeld dat iemand zijn intellect, kennis en ideeën deelt ten bate van een overheids- of burgerinitiatief. Participatie kan echter ook over ‘meedoen’ gaan, maar daar wordt hier niet op geduid. Dit beleid gaat dan ook niet over de Participatiewet en niet over de participatiemaatschappij in de brede zin van het woord waarbij de gemeente meer zelfredzaamheid van burgers vraagt en inclusiviteit stimuleert. Ook gaat dit beleid niet over meedoen in de vorm van Right to Challenge, waarbij deelnemers hun arbeidskracht als kapitaalgoed inzetten om producten of diensten te realiseren.

2. Visie op participatie

De rol van de (lokale) overheid is de afgelopen jaren steeds meer verlegd van een autoriteit naar een speler in de netwerksamenleving. Enerzijds doordat de overheid terugtreedt en daarmee meer verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van inwoners vraagt. Anderzijds doordat inwoners steeds vaker zelf initiatieven ontplooiën en meer toegang hebben tot kennis en vaardigheden.

Dat betekent meer dan ooit dat inwoners en overheid elkaar nodig hebben en goed moeten samenwerken. De traditionele opvatting van burgerparticipatie, waarbij de overheid in eerste instantie bepaalt of en hoe inwoners betrokken worden bij het opstellen van beleid en de uitvoering van projecten, is niet meer vanzelfsprekend. Participatie is niet langer een 'extraatje' maar een noodzaak om binnen de huidige samenleving tot beter en gedragen beleid te komen. Daarnaast maakt de gemeente steeds vaker onderdeel uit van processen die vanuit de samenleving gestart worden. Inwoners geven aan wat ze nodig hebben en vragen aan de gemeente wat deze daar in kan betekenen. Rollen zijn dus minder strak omlijnd. Dat vraagt om flexibiliteit van alle spelers, maar ook om duidelijkheid en heldere afspraken over wat van wie verwacht mag worden.

2.1 Soorten participatie

Binnen dit beleid onderscheiden wij twee soorten van participatie. Enerzijds burgerparticipatie, waarbij de gemeente inwoners uitnodigt om een bijdrage te leveren aan het opstellen en de uitvoering van beleid en projecten.

Anderzijds overheidsparticipatie, waarbij het initiatief vanuit de samenleving komt, maar ondersteuning vanuit de gemeente nodig is.

Deze vormen zijn niet altijd strikt gescheiden. Binnen een project kunnen beide vormen door elkaar heen lopen.

Burgerparticipatie	Overheidsparticipatie
- Start bij de overheid	- Start bij de burger
- Burger als participant	- Overheid als participant
- Overheid als initiatiefnemer	- Burger als initiatiefnemer
- Gedacht vanuit beleid	- Gedacht vanuit mogelijkheden

2.2 Visie

Burgerparticipatie

Participatie is geen doel op zich, maar een vanzelfsprekende werkwijze voor de gemeente Bladel. Wij hechten grote waarde aan inbreng van burgers omdat zij de dagelijkse praktijk ervaren en daarmee waardevolle kennis kunnen delen. Door samen te werken kunnen we de kwaliteit en uitvoerbaarheid van beleid en projecten vergroten. Daarnaast zorgt een goede samenwerking voor een grotere betrokkenheid bij en groter draagvlak voor beleid en projecten. Hiermee investeren we tijd, energie en geld aan de voorkant, om daar aan de 'achterkant' de vruchten van te kunnen plukken.

Ten aanzien van het draagvlak (of in ieder geval het tegengaan van weerstand) maken we onderscheid in processueel en inhoudelijk draagvlak, waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijke wederzijdse invloed die deze op elkaar hebben. Het proces van burgerparticipatie wordt in een vroeg stadium zo ingericht dat we beter zicht krijgen op de belangen en de waarden van anderen. Daarvoor zorgen we dat er inhoudelijke openheid is, dat het proces toegankelijk is voor belanghebbenden, dat vooraf bekend is welke invloed de participanten hebben en dat deze invloed in verhouding staat tot het onderwerp.

Procesmatig succes is een noodzakelijke maar geen voldoende voorwaarde voor inhoudelijk draagvlak. Hiervoor is nodig dat we met een doordacht plan komen met als hoofddoel: producten maken die de omgeving naar verwachting waardevol vindt. Belangrijk daarin is de eigen inbreng en de herkenning daarvan door de participanten.

Wij staan open voor verschillende vormen en niveaus van participatie. Wij zijn duidelijk over de verschillende rollen die een ieder in het proces heeft. Gemeenteraad en college stellen vooraf inhoudelijke kaders vast waarbinnen ruimte is voor participatie. Participanten weten wat de kaders zijn en beschikken over dezelfde relevante en openbare informatie als wij, zodat zij goed in staat zijn een waardevolle bijdrage te leveren. Wij zijn transparant in onze besluitvorming en laten zien wat wij met de inbreng hebben gedaan.

Overheidsparticipatie

Wij staan open voor initiatieven van inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen die de samenleving versterken. Wij geven hen de ruimte en stimuleren hen om deze initiatieven uit te werken. Daar waar nodig of gewenst ondersteunen wij hen en helpen hen op weg. Initiatieven die bijdragen aan de strategische opgaven van de gemeente, faciliteren wij actief. Wij nemen het proces niet over, maar geven wel duidelijk aan welke kaders van toepassing zijn. Wij zijn hierin niet star, maar denken creatief mee. Als voor uitvoering van het initiatief een besluit van de gemeente nodig is, vragen wij de initiatiefnemers om alle belangen open en eerlijk in kaart te brengen. Deze belangen wegen wij mee in onze besluitvorming.

Aan de voorkant van een traject van overheidsparticipatie zorgen we dat duidelijk is voor onszelf en voor de initiatiefnemer welke rol van ons verwacht wordt, of we die rol ook willen en kunnen vervullen en binnen welke (financiële) kaders dat dan gebeurt. De rol die we ons willen aanmeten kunnen we baseren op de participatieladder (par. 2.3) en de Cirkel van invloed (par 2.4).

Bewaker van alle belangen

Belanghebbenden zijn bij zowel burgerparticipatie als overheidsparticipatie onder te verdelen in participanten en niet-participanten. De participanten zijn degenen die daadwerkelijk deelnemen aan het interactieve proces. De niet-participanten zijn degenen waarop het interactieve beleid wel betrekking heeft, maar die niet deelnemen aan het proces. De reden voor het niet deelnemen kan zijn, omdat deze belanghebbenden geen toegang hebben gekregen tot het proces, of omdat ze zelf, mogelijk uit noodzaak geboren, ervoor gekozen hebben om niet te participeren. Daarnaast kunnen in deze tijd van sociale media mensen met een deelbelang zich heel goed organiseren en verstaanbaar maken. Dan lijkt het soms net of hun geluid dat van iedereen is. Aan ons is het de taak om ons goed te (laten) informeren over de verschillende belangen. Of er een besluit van de gemeente wel of niet nodig is, wij treden steeds op als bewakers van een eerlijke belangenafweging in het proces, met het algemeen belang in ons achterhoofd.

2.3 Participatieniveaus

In Bladel werken we met 5 participatieniveaus die we terugzien in de 'Participatieladder'. Hoe hoger op de treden van de ladder, hoe groter de invloed van betrokkenen is. Het model is te gebruiken bij zowel burgerparticipatie als bij overheidsparticipatie.

Informeren: Betrokkenen worden (actief) geïnformeerd over plannen en besluiten. Betrokkenen leveren daarbij echter geen inbreng.

Consulteren: Betrokkenen zijn gesprekspartner waar de beleidsrichting reeds bepaald is. Zij geven hun mening en delen hun kennis. De resultaten uit deze gesprekken zijn niet-bindende bouwstenen voor het uiteindelijke beleid.

Adviseren: Betrokkenen formuleren problemen en oplossingen vanuit hun kennis. Ideeën en adviezen hebben een volwaardige rol in de beleidsontwikkeling.

Coproduceren: Betrokkenen leveren met medewerkers van de gemeente een plan, ontwerp of ander product op dat ter besluitvorming aan het college of de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Meebeslissen: Betrokkenen nemen, binnen specifieke randvoorwaarden, beslissingen met een doorslaggevende invloed. Er kan niet meer van de keuze afgeweken worden door college en raad.

2.4 Factor C

Factor C is binnen de gemeente Bladel een manier van werken die helpt om strategisch aan de slag te gaan met communicatie. Met Factor C kan geanalyseerd worden welke invloed en rol partijen voor zichzelf zien en hoe wij die zien. Dit wordt zichtbaar met de Cirkels van invloed (meeweten, meedenken, meewerken en meebepalen). Door deze Cirkels van invloed en de verschillende treden van de participatieladder (informerende, raadplegen, adviseren, coproduceren en meebeslissen) kunnen Factor C en de participatieladder als instrumenten erg goed gecombineerd gebruikt worden.

Bij aanvang van ieder proces/project waarin burgerparticipatie of overheidsparticipatie toegepast wordt, bepalen we aan de hand van Factor C wie de belanghebbenden zijn, welke rol en invloed zij hebben en welke mate van participatie daarbij past.

2.5 Uitdagingen

Op het gebied van participatie staan we voor een aantal uitdagingen. Enerzijds komen uit landelijke onderzoeken verbeterpunten naar voren. Anderzijds zijn er ontwikkelingen die vragen om aanpassing van onze werkwijze en het ontwikkelen van nieuwe methodes.

uit·da·ging

(de; v; meervoud: uitdagingen)

1 Oproep, uitnodiging

2 Iets dat inspireert omdat het moeilijk is

Zo is voor deelnemers aan een participatietraject niet altijd duidelijk wat zij kunnen verwachten en welke rol zij hebben. Daarnaast is vaak niet goed zichtbaar wat er met de gegeven inbreng is gedaan en wordt een traject niet goed afgesloten en geëvalueerd. Het maken van heldere keuzes over het participatietraject en goed verwachtingsmanagement zijn van groot belang. Een eenduidig werkproces (participatiewijzer) kan helpen om te komen tot de keuze voor een participatietraject en het niveau van participatie. Deze keuzes moeten open en bij aanvang van het traject toegelicht worden aan de deelnemers.

Coproduceren en meebeslissen

Betrokkenen krijgen vaak de ruimte om te participeren op het niveau van informeren, raadplegen en adviseren. Coproduceren gebeurt al minder en meebeslissen (vrijwel) niet. Niet alle participatietrajecten zijn geschikt voor een hoog participatieniveau, vooral niet als er sprake is van min of meer vastomlijnde plannen of als de verantwoordelijkheid van het bestuur voor werkzaamheden belegd is vanuit medebewind. Het toepassen van een hoog niveau van participatie moet ook geen doel op zich zijn, maar we kunnen wel actief op zoek gaan naar ruimte voor een verdergaande inbreng van betrokkenen. Dat kan door binnen projecten met een bredere scope op specifieke onderdelen het participatieniveau te verhogen. Het is dan van belang om vooraf duidelijke kaders te laten stellen door gemeenteraad of college, zodat er ook realistische keuzes gemaakt kunnen worden door de betrokkenen. Zijn de financiën leidend, of is er wet- en regelgeving waar een besluit aan moet voldoen? Dan moet dat inzichtelijk gemaakt worden voor de deelnemers aan het traject. De gemeenteraad krijgt daarmee een kaderstellende en controlerende rol, ondanks de verdergaande participatie.

Een goede keuze kan alleen gemaakt worden als zij over dezelfde informatie beschikken die wij als gemeente nodig hebben om tot een keuze te komen. Hoewel participatie (slechts) een aanvulling is op de representatieve democratie, ligt voor het besluitvormende orgaan (college of gemeenteraad) hier een uitdaging om hun rol van beslissers te durven loslaten. Zij moeten commitment uitspreken aan de uitkomst

van het traject. Dat loslaten zou al vroeg in een beleidstraject of project kunnen, bijvoorbeeld bij de kaderstelling. Vanwege de lage frequentie van de toepassing hiervan tot nu toe is het echter verantwoord om de komende jaren eerst meer ervaring op te doen met een hogere participatie in een later stadium waarbij er al meer richting is bepaald.

2.6 Starten voor de start

Het opstellen van het participatieplan, en dan met name het formuleren van een antwoord op de 'hoe' vraag, willen we vaker samen gaan doen met de betrokkenen. In het geval van burgerparticipatie maakt de gemeente (college of raad) een keuze voor het participatieniveau, maar over hoe we daar concreet invulling aan geven in de uitvoering, gaan we vaker het gesprek aan. Daarbij kunnen we gezamenlijk met betrokkenen tot spelregels komen over het verloop van een participatietraject. Datzelfde geldt voor het bepalen van het probleem. Ervaren betrokkenen hetzelfde probleem, of lopen zij in de praktijk tegen andere dingen aan? Door al voor de start van een project in gesprek te gaan, ook als nog niet alles helemaal duidelijk is, krijgen we een beter beeld van wat er speelt en waar we met elkaar aan het werk moeten. Om te 'starten voor de start' krijgt participatie een eigen plek in college- en raadsvoorstellen.

2.7 Meer mensen (digitaal) mee laten doen

In de praktijk, maar ook uit onderzoek, blijkt dat een bepaalde vaste groep mensen participeert. De zogenaamde 'participatie-elite'. Het bereik van de participatie is daarmee vaak smal. Om toch iedereen in de gelegenheid te stellen een bijdrage te leveren, moeten we inzetten op laagdrempelige participatievormen. We willen mensen vaker de gelegenheid geven om tijd- en plaats onafhankelijk mee te denken, werken, of beslissen. Dat kan door gebruik te maken van digitale participatiemiddelen, bijvoorbeeld een korte enquête of poll die via sociale media gedeeld wordt, of een digitaal forum waarop ideeën gedeeld en beoordeeld kunnen worden. Daarmee kunnen we een bredere groep mensen bereiken, maar kunnen we juist ook specifieke groepen benaderen.

2.8 Omgevingswet

In 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Met de Omgevingswet worden regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigd en samengevoegd. Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Participatie is altijd maatwerk. Daarom schrijft de wet niet voor hoe de participatie moet plaatsvinden. Er komen wel regels om participatie te waarborgen. Zo is het bevoegd gezag in sommige gevallen (bij vaststelling van een projectbesluit of omgevingsplan) verplicht om aan de voorkant via een kennisgeving uit te leggen hoe het participatietraject wordt ingericht. Daarnaast is het bevoegd gezag verplicht om bij een genomen besluit te motiveren hoe belanghebbenden betrokken zijn bij het proces en wat de resultaten daarvan zijn. Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning is dit een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. De initiatiefnemer moet aan geven of, en zo ja hoe, hij of zij participatie heeft vormgegeven en wat de resultaten daarvan zijn. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de bijlage 'Handleiding participatie voor initiatiefnemers'. Afhankelijk van hoe participatie is ingezet kan de omgevingsvergunning al dan niet worden verleend. Tot slot bestaat er onder de Omgevingswet de mogelijkheid voor de gemeenteraad om specifieke gevallen (bepaalde projecten of plannen) aan te wijzen waarbij participatie verplicht wordt gesteld voor initiatiefnemers.

Aan de slag met de
Omgevingswet

3. Uitgangspunten en aanpak

3.1 Maatwerk (per fase)

Ieder participatietraject is maatwerk. De participatieaanpak is afhankelijk van het onderwerp, wie betrokken zijn, hoe het onderwerp leeft onder de betrokkenen en de kaders. Ook kan de aanpak per fase van een traject verschillen. Daarom is het van belang om per fase opnieuw een afweging voor participatie te maken. Dit wil niet zegen dat vooraf niet een standaard niveau van participatie kan worden benoemd. We maken daarom een producten & diensten-catalogus waarin we de meest voorkomende producten en diensten benoemen met een bijbehorend minimum- of maximumniveau van participatie. Daarbij worden ook alvast de mogelijke vormen van participatie weergegeven. Het kernteam (zie 3.6 Organisatie) neemt hiertoe het initiatief.

3.2 Representatie

In ieder traject is het van belang om alle betrokkenen in kaart te brengen. Daarvoor kan gebruik worden gemaakt van Factor-C. In het traject hebben we oog voor de representativiteit van de groep die deelneemt. Vinden we de representativiteit onvoldoende dan houden we daar rekening mee en maken we dit ook duidelijk. Bewonersgroepen zijn geen vertegenwoordiging van de gehele wijk of buurt waarin zij actief zijn, maar zijn voor de gemeente wel een waardevolle partner met kennis van de situatie of het onderwerp (collectieve intelligentie). Zij kunnen hun netwerk activeren en vooraf meedenken over de wijze van participeren bij onderwerpen die gaan spelen.

3.3 Evaluatie

Bij het afsluiten van een participatietraject evalueren wij het traject samen met alle deelnemers. Evalueren houdt ons scherp op de uitvoering van het beleid. Zo leren we en kunnen we toekomstige trajecten beter vorm geven en komen we in een fase van continue beleidsevaluatie. De evaluatie zal volgens een vaste opzet verlopen.

3.4 Participatiewijzer

De stappen om te komen tot een participatieaanpak staan uitgewerkt in de participatiewijzer (zie bijlage). De wijzer is een hulpmiddel voor medewerkers van de gemeente bij het vormgeven van een participatietraject. De wijzer is dynamisch en kan op basis van gebruikservaring en de evaluatie van trajecten aangepast worden.

3.5 Spelregels

De uitvoering van de participatieaanpak verschilt per traject, maar de wijze waarop we daarin samenwerken met de betrokkenen moet eenduidig zijn. Zij moeten weten wat ze van ons kunnen verwachten. Daarom hebben we spelregels opgesteld die voor ieder traject van toepassing zijn.

3.6 Organisatie

Kernteam

Participatie is een veelomvattend begrip. Het kennisniveau verschilt per medewerker evenals de affiniteit ermee en de betekenis die eraan wordt gegeven. Voorafgaand, tijdens en na afloop van een participatietraject is daarom een adviserende, sturende en bewakende groep gewenst. Hiertoe vormen we per participatietraject een “kernteam participatie”. De invulling van het kernteam wisselt en medewerkers die de affiniteit, kennis en tijd hebben kunnen eraan deelnemen.

SPELREGELS PARTICIPATIE

Voor de start

1. Wij betrekken (bewoners) netwerken aan de voorkant in het proces (fase van agendavorming in de beleidscyclus). Ook als de opgave of het probleem nog niet helemaal duidelijk is.
2. Bij projecten met een grote (maatschappelijke) impact op diverse betrokkenen met uiteenlopende belangen, stelt de gemeenteraad vooraf het participatieniveau vast. In andere gevallen is dat het college.
3. We gaan voor de start van een traject met betrokkenen in gesprek over hoe het traject er uit zou kunnen zien en wat hun wensen daar in zijn.

Uitvoering

4. Bij de start van een participatietraject wordt expliciet benoemd wat de kaders zijn en welk participatieniveau is gekozen.
5. Bij de start van een participatietraject stellen wij gezamenlijk met de deelnemers spelregels op voor dat traject. Het gaat dan minimaal om spelregels op het gebied van:
 - Rollen
 - Procedure en doorlooptijd
 - Manier van samenwerken
 - Manier van contact houden
6. Deelnemers stellen zich open op en luisteren naar elkaar.
7. Wij streven ernaar om in gesprek te gaan met een groep waarin verschillende belangen goed vertegenwoordigd zijn.
8. Wij laten zien wat we doen met de uitkomsten van de participatie en motiveren het als het besluitvormend orgaan (college of raad) afwijkt van datgene wat ingebracht of geadviseerd is.
9. We zijn reëel in de inspanning die we vragen aan deelnemers.
10. Tussentijds wordt het besluitvormende orgaan (college of gemeenteraad) geïnformeerd over het verloop van de participatie in het traject.
11. Wij houden gedurende het traject contact met de deelnemers. Als een traject even stil ligt of als er niets te melden is, geven we dit duidelijk aan en maken we concrete afspraken over het vervolg.

Afronding en evaluatie

12. Ieder traject heeft een duidelijke start en een einde. Voor iedereen is duidelijk wanneer een traject is afgerond.
13. Na afloop van ieder traject evalueren wij het traject met de deelnemers, maar ook het interne proces wordt onder de loep genomen.

4. Uitvoeringsagenda

Onderstaand zijn de actiepunten op hoofdlijnen benoemd die nodig zijn om het beleid uit te voeren. De uitvoering wordt bewaakt door het kernteam participatie, welke door het MT vorm wordt gegeven.

Naast deze acties zal het kernteam er continu voor waken dat participatietrajecten volgens de spelregels verlopen en de organisatie uitdagen om op zoek te gaan naar ruimte voor participatie.

2021
- Intern vergroten bewustzijn participatie en introductie participatiewijzer
- (Verdere) ervaring opdoen met een hoger participatieniveau (coproduceren en meebeslissen) in projecten
- Opstellen en starten met toepassen standaard evaluatie
2022-2023
- Evalueren gebruik participatiewijzer
- Bewustzijn participatie in organisatie borgen (opleiding en training)

5. Bijlagen

- Participatiewijzer
- Handleiding participatie voor initiatiefnemers